

**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ
ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΣΥΝΤΟΝΙΣΜΟΥ
ΓΡΑΦΕΙΟ ΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΙ
ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΩΝ ΘΕΜΑΤΩΝ**

Ερ. Φ.: 295

Ταχ. Δ/ση: Μπουμπουλίνας 20-22
Ταχ. Κώδ : 106 82
Τηλέφωνο : 2131322-362, 363, 368
Fax : 210-82.01.426
Email : atneke@culture.gr

**ΠΡΟΣ: Βουλή των Ελλήνων
Δ/ση Κοινοβουλευτικού Ελέγχου
Τμήμα Ερωτήσεων**
ΚΟΙΝ: 1. Βουλευτή κ. Δρ. Μιχαήλ Χουρδάκη
2. Βουλευτή κ. Αλέξανδρο Αυλωνίτη
3. Βουλευτή κα Κυριακή Μάλαμα
4. Βουλευτή κα Γιώτα Πούλου
5. Βουλευτή κα Θεοδώρα Τζάκρη
6. Βουλευτή κα Ραλλία Χρηστίδου
7. Υπουργείο Ανάπτυξης
8. Υπουργείο Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών

Θέμα: Απάντηση στη με αριθμό πρωτοκόλλου 7851/25.7.2025 Ερώτηση με θέμα:
«Καταρρέει η φιλαναγνωσία; Το βιβλίο απέναντι στη λήθη και την απαξίωση. Ερωτήματα για την επιδείνωση στον κλάδο του βιβλίου, της φιλαναγνωσίας και της αναγνωστικής κουλτούρας»

Σε απάντηση της με αριθμ. πρωτοκόλλου 7851/25.7.2025 Ερώτησης των Βουλευτών κ.κ. Δρ. Μιχαήλ Χουρδάκη, Αλέξανδρου Αυλωνίτη, Κυριακής Μάλαμα, Γιώτας Πούλου, Θεοδώρας Τζάκρη, Ραλλίας Χρηστίδου και σύμφωνα με τα στοιχεία που έθεσαν υπόψη μας οι αρμόδιες Υπηρεσίες, σας γνωρίζουμε τα εξής:

Το Υπουργείο Πολιτισμού, μέσω της αρμόδιας Διεύθυνσης Γραμμάτων, των εποπτευόμενων φορέων του (Ελληνικό Ίδρυμα Βιβλίου και Πολιτισμού - ΕΛΙΒΙΠ και Οργανισμός Πνευματικής Ιδιοκτησίας ΟΠΙ), καθώς και μέσω των επιχορηγήσεων προς ιδιωτικούς φορείς, προωθεί με συνέπεια και συνέχεια την ελληνική βιβλιοπαραγωγή και την ελληνική γραμματεία εν γένει.

Σε εθνικό επίπεδο, προωθούνται δράσεις που αποσκοπούν στην ανάδειξη και επιβράβευση της λογοτεχνικής δημιουργίας, στη στήριξη των δημιουργών και στην καλλιέργεια της φιλαναγνωσίας, σε συνεργασία με θεσμικούς και κοινωνικούς φορείς.

Παράλληλα, σε διεθνές επίπεδο, εξασφαλίζεται η συμμετοχή σε προβεβλημένες διοργανώσεις, ενισχύεται το μεταφραστικό έργο, όπως και η συνεργασία με πανεπιστημιακά ιδρύματα, φεστιβάλ βιβλίου και εκδοτικούς οίκους.

Ήδη, το Υπουργείο έχει θέσει σε εφαρμογή ένα συνεκτικό πλαίσιο στοχευμένων μέτρων και δράσεων, με σκοπό την ουσιαστική ενίσχυση του οικοσυστήματος του βιβλίου, την υποστήριξη των επαγγελματιών του χώρου και τη διεύρυνση του αναγνωστικού κοινού.

Πιο συγκεκριμένα, τα μέτρα και οι δράσεις που ήδη υλοποιούνται από το Υπουργείο Πολιτισμού για την υποστήριξη του χώρου του βιβλίου, των δημιουργών και της ενίσχυσης της φιλαναγνωσίας είναι:

1. Θεσμός απονομής Κρατικών Λογοτεχνικών Βραβείων

Το Υπουργείο Πολιτισμού απονέμει ετησίως δεκαπέντε (15) Κρατικά Λογοτεχνικά Βραβεία, τα οποία καλύπτουν το σύνολο του φάσματος της λογοτεχνικής δημιουργίας.

Από το 2020, το Υπουργείο προχώρησε σε σημαντική αύξηση του χρηματικού επάθλου: το Μεγάλο Βραβείο Γραμμάτων ανέρχεται πλέον σε 7.000 ευρώ (από 5.000), ενώ τα υπόλοιπα 14 βραβεία συνοδεύονται από έπαθλο ύψους 5.000 ευρώ (από 3.000). Παράλληλα, θεσπίστηκε επιπλέον παροχή ύψους 1.000 ευρώ για τη μετάφραση του βραβευμένου έργου, ενισχύοντας την εξωστρέφεια της ελληνικής λογοτεχνίας.

Ο επίσημος κατάλογος των βραβευμένων έργων εκδίδεται σε ελληνική και αγγλική γλώσσα και περιλαμβάνει απόσπασμα, σύνοψη και βιογραφικό σημείωμα κάθε δημιουργού. Το έντυπο αυτό διανέμεται σε επαγγελματίες του βιβλίου διεθνώς, με σκοπό τη διάχυση και διεθνή προβολή των έργων, των συγγραφέων και των εκδοτικών οίκων.

2. Ανθολογίες βραβευμένων έργων

Η Διεύθυνση Γραμμάτων του Υπουργείου Πολιτισμού, στο πλαίσιο της στρατηγικής της για την προβολή της ελληνικής λογοτεχνίας και την ενίσχυση της διεθνούς παρουσίας της, έχει εκδώσει για πρώτη φορά τρεις Ανθολογίες με έργα που έχουν τιμηθεί με Κρατικό Βραβείο Λογοτεχνίας.

Συγκεκριμένα, περιλαμβάνονται: μία Ανθολογία διηγήματος και νουβέλας· μία Ανθολογία ποιημάτων της περιόδου 2010–2018· και μία τρίτη ενιαία Ανθολογία με επιλεγμένα αποσπάσματα βραβευμένων έργων (διήγημα–νουβέλα–ποίηση) της περιόδου 2019–2024.

Οι δύο πρώτοι τόμοι έχουν ήδη μεταφραστεί και εκδοθεί σε γλώσσες όπως Ρωσικά, Ιταλικά, Βουλγαρικά, Γαλλικά, Ισπανικά, Ιαπωνικά, Αραβικά και Γεωργιανά, ενώ ο τρίτος πρόκειται να εκδοθεί στα Ισπανικά και τα Αραβικά. Επιπλέον, βρίσκονται σε εξέλιξη μεταφράσεις σε άλλες γλώσσες, όπως Σουηδικά και Τουρκικά.

Η πρωτοβουλία εντάσσεται στο ευρύτερο πλαίσιο προώθησης των Κρατικών Λογοτεχνικών Βραβείων και της ελληνικής γραφής, προβάλλοντας τη σύγχρονη λογοτεχνική παραγωγή, ενισχύοντας τη διεθνή παρουσία των ελλήνων συγγραφέων και διευκολύνοντας τη διασύνδεση με το παγκόσμιο αναγνωστικό και εκδοτικό κοινό.

Οι ανθολογίες διανέμονται, τόσο στην Ελλάδα όσο και στο εξωτερικό, σε σχολικές και πανεπιστημιακές βιβλιοθήκες, πολιτιστικά ιδρύματα και ελληνικές πρεσβείες, ενώ παρουσιάζονται, επίσης, σε διεθνείς εκθέσεις βιβλίου και λογοτεχνικά φεστιβάλ.

3. Ανακήρυξη Λογοτεχνικών ετών

Από το 2020 έως σήμερα, το Υπουργείο Πολιτισμού έχει ανακηρύξει τέσσερα Λογοτεχνικά Έτη προς τιμήν διακεκριμένων Ελλήνων και φιλελλήνων δημιουργών: Αντώνη Σαμαράκη, Ιάκωβου Καμπανέλλη, Άλκης Ζέη και Λόρδου Βύρωνα. Στο πλαίσιο των αφιερωμάτων αυτών, υλοποιήθηκε πλούσιο πρόγραμμα δράσεων από τη Διεύθυνση Γραμμάτων, μεταξύ των οποίων: έκδοση αφιερωματικών τόμων, θεματικές εκθέσεις με εκπαιδευτικά προγράμματα, μεταφραστικά και εκδοτικά εγχειρήματα, τιμητικές εκδηλώσεις, επιστημονικά και πολιτιστικά συνέδρια, καθώς και κινηματογραφικά αφιερώματα στην Ελλάδα και το εξωτερικό. Πολλές από τις παραπάνω δράσεις υλοποιήθηκαν υπό την αιγίδα ή/και με τη στήριξη του Υπουργείου Πολιτισμού από συνεργαζόμενους φορείς. Τα εν λόγω αφιερώματα προβάλλονται διαρκώς και μέσω της ελληνικής συμμετοχής σε Διεθνείς Εκθέσεις Βιβλίου, όπου η χώρα εκπροσωπείται με εθνικό περίπτερο.

4. Ετήσια οικονομική ενίσχυση εποπτευόμενων φορέων του Υπουργείου Πολιτισμού

Στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων της, η Διεύθυνση Γραμμάτων του Υπουργείου Πολιτισμού χορηγεί ετησίως επιχορηγήσεις στους εποπτευόμενους φορείς της, και συγκεκριμένα:

- Στο **Ελληνικό Ίδρυμα Βιβλίου και Πολιτισμού (ΕΛΙΒΙΠ)**, για την υλοποίηση των καταστατικών του σκοπών, με κύρια αποστολή την προστασία και προβολή του ελληνικού βιβλίου στην Ελλάδα και το εξωτερικό.
- Στον **Οργανισμό Πνευματικής Ιδιοκτησίας (ΟΠΙ)**, για την ενίσχυση της αποστολής του που αφορά στην προστασία των πνευματικών δικαιωμάτων των δημιουργών.

Οι εν λόγω επιχορηγήσεις διασφαλίζουν την εύρυθμη λειτουργία των δύο φορέων και την αποτελεσματική υλοποίηση του έργου τους.

5. Επιχορηγήσεις και παροχές αιγίδας σε ιδιωτικούς φορείς μέσω του Μητρώου Πολιτιστικών Φορέων

Το Υπουργείο Πολιτισμού υποστηρίζει σταθερά ιδιωτικούς πολιτιστικούς φορείς που δραστηριοποιούνται στους τομείς της προώθησης του βιβλίου και της ενίσχυσης της φιλαναγνωσίας μέσω του **Μητρώου Πολιτιστικών Φορέων**, αλλά και μέσω **έκτακτων επιχορηγήσεων και παροχών Αιγίδας**:

Μητρώο Πολιτιστικών Φορέων

2020: Επιχορηγήσεις 43 : 452.800 ευρώ /Αιγίδες: 23

2021: Επιχορηγήσεις 90: 851.000 ευρώ/Αιγίδες: 73

2022: Επιχορηγήσεις 63: 336.000 ευρώ/ Αιγίδες 52

2023: Επιχορηγήσεις 58: 450.000 ευρώ/Αιγίδες: 39

2024: Επιχορηγήσεις 73: 502.000 ευρώ/Αιγίδες: 53

2025: Επιχορηγήσεις 66: 497.000 ευρώ/Αιγίδες: 46

Έκτακτες Επιχορηγήσεις/Αιγίδες

2022: Επιχορηγήσεις: 2 : 100.00 ευρώ/Αιγίδες: 3

2023: Επιχορηγήσεις: 4: 147.000 ευρώ/Αιγίδες: 3

2024: Επιχορηγήσεις: 10: 876.770 ευρώ /Αιγίδες: 8

2025: Επιχορηγήσεις: 6 : 108.800 ευρώ Αιγίδες: 4

6. Χορήγηση τιμητικών συντάξεων

Στο πλαίσιο της θεσμικής αναγνώρισης της προσφοράς των δημιουργών, το Υπουργείο Πολιτισμού προχωρά, σύμφωνα με τις προβλέψεις του Ν. 4151/2013 (άρθρο 4, παρ. 13), στη χορήγηση τιμητικών συντάξεων σε συγγραφείς που έχουν επιδείξει εξαιρετικό έργο και συμβολή στον τομέα των γραμμάτων.

7. Μέτρα στήριξης του εκδοτικού κλάδου

Στο πλαίσιο των μέτρων στήριξης του εκδοτικού κλάδου, το Ελληνικό Ινστιτούτο Βιβλίου και Πολιτισμού (ΕΛΙΒΙΠ) συμμετείχε ενεργά στη δράση «Ενίσχυση του Ψηφιακού Μετασχηματισμού Επιχειρήσεων του κλάδου της Βιβλιοπαραγωγής», η οποία αποτελεί μέρος της Δράσης 16293 «Ο Πολιτισμός ως Κινητήριο Μοχλός Ανάπτυξης» του Εθνικού Σχεδίου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας Ελλάδα 2.0, που υλοποιείται από την Κοινωνία της Πληροφορίας Μ.Α.Ε. Με την πρωτοβουλία αυτή, διατέθηκε στον κλάδο της βιβλιοπαραγωγής ποσό ύψους 2,3 εκατομμυρίων ευρώ.

8. Εξωστρέφεια και προβολή της ελληνικής λογοτεχνίας

Το Υπουργείο Πολιτισμού, μέσω του Ελληνικού Ιδρύματος Βιβλίου (ΕΛΙΒΙΠ), υλοποιεί ένα πολυδιάστατο πρόγραμμα διεθνούς προβολής της ελληνικής βιβλιοπαραγωγής. Μέσω του

χρηματοδοτούμενου έργου από το Ταμείο Ανάκαμψης (SUB.6.1, 2023–2025), η Ελλάδα έχει συμμετάσχει από το 2022 μέχρι σήμερα σε 20 διεθνείς εκθέσεις βιβλίου, εκπροσωπώντας περισσότερους από 700 εκδοτικούς φορείς και παρουσιάζοντας πάνω από 6.500 ελληνικά βιβλία. Πέραν της παρουσίας των εκδοτών, πάνω από 180 Έλληνες δημιουργοί συμμετείχαν σε περισσότερες από 200 πολιτιστικές εκδηλώσεις.

Το δεύτερο εξάμηνο του 2025 η Ελλάδα προγραμματίζει τη συμμετοχή της σε 4 διεθνείς εκθέσεις βιβλίου (ΔΕΒ), συγκεκριμένα στη Μαδρίτη, τη Φρανκφούρτη, τη Σάρζα και τη Γουαδαλαχάρα. Επισημαίνεται ότι η Ελλάδα θα είναι Τιμώμενη Χώρα στη ΔΕΒ της Σάρζα τον Νοέμβριο του 2025.

Επιπλέον, η χώρα μας σχεδιάζει να συμμετάσχει ως Τιμώμενη Χώρα και στη Διεθνή Έκθεση Βιβλίου του Τορίνο το 2026.

Στο πλαίσιο των συμμετοχών αυτών, η Διεύθυνση Γραμμάτων αναλαμβάνει την επιμέλεια του έντυπου και ψηφιακού υλικού προβολής των συμμετεχόντων. Μέχρι σήμερα έχουν παραχθεί 80 βίντεο “πορτραίτα” Ελλήνων δημιουργών, υποτιτλισμένα στα αγγλικά και τα ισπανικά, ενώ έχουν προγραμματιστεί επιπλέον παραγωγές για τις ανάγκες των επερχόμενων Εκθέσεων.

9. Μεταφραστικό Πρόγραμμα – “GreekLit: Το ελληνικό βιβλίο στον κόσμο”

Από το 2021 το πρόγραμμα GreekLit επιχορηγεί τη μετάφραση ελληνικών λογοτεχνικών και επιστημονικών έργων σε ξένες γλώσσες. Ενδεικτικά, το 2025 εγκρίθηκε η χρηματοδότηση για την πλήρη μετάφραση 70 βιβλίων, που περιλαμβάνουν πεζογραφία, ποίηση, θεατρικά έργα και δοκίμια, σε περίπου 20 γλώσσες, με έμφαση στη σύγχρονη λογοτεχνική παραγωγή.

Μέσω του προγράμματος αυτού έχει δημιουργηθεί ένα δίκτυο μεταφραστών, οι οποίοι λειτουργούν ως πρεσβευτές της ελληνικής λογοτεχνίας στο εξωτερικό. Για την περαιτέρω μάλιστα υποστήριξη των μεταφραστών, το ΕΛΙΒΙΠ, μέσω του **GreekLit Residency Program**, φιλοξενεί δημιουργούς, όπως στο χωριό Βίτσα του Ζαγορίου, ενώ παράλληλα συνδιοργανώνει διεθνείς συναντήσεις μεταφραστών, όπως η ελληνοιταλική συνάντηση **Vice Versa**, προγραμματισμένη να λάβει χώρα στην Αθήνα τον Νοέμβριο.

Η λειτουργία του GreekLit συνδέεται άμεσα με τη συμμετοχή της Ελλάδας σε Διεθνείς Εκθέσεις Βιβλίου, όπου το πρόγραμμα αποτελεί το βασικό εργαλείο για την προώθηση της εξωστρέφειας του ελληνικού εκδοτικού κόσμου.

Το GreekLit είναι μέλος του ευρωπαϊκού δικτύου μεταφραστών **European Network for Literary Translation (ENLIT)**, ενισχύει σταθερά την εξωστρέφεια της ελληνικής λογοτεχνίας και συνδέεται στενά με τη συνολική στρατηγική διεθνούς πολιτιστικής διπλωματίας του Υπουργείου.

10. Δράσεις Φιλαναγνωσίας και προώθηση της ελληνικής βιβλιοπαραγωγής

Η φιλαναγνωσία αποτελεί σταθερή προτεραιότητα του Υπουργείου Πολιτισμού, το οποίο υλοποιεί μια σειρά από στοχευμένες παρεμβάσεις για την ενίσχυσή της. Ειδικότερα, το Υπουργείο Πολιτισμού, δυνάμει του ν. 3905/2010 (άρθρο 40, παρ. 8), προχωρά κάθε χρόνο στην αγορά και διανομή βραβευμένων και διακριθέντων βιβλίων (Κρατικά Λογοτεχνικά Βραβεία και Βραχείες Λίστες) σε τμήματα νεοελληνικών σπουδών, βιβλιοθήκες, σχολεία, σωφρονιστικά καταστήματα και άλλους φορείς σε Ελλάδα και εξωτερικό. Πιο συγκεκριμένα, την περίοδο 2019–2025 έχουν διανεμηθεί πάνω από 3.000 τίτλοι.

Παράλληλα, το Υπουργείο συνεργάζεται με φορείς όπως Εθνική Βιβλιοθήκη της Ελλάδας, Παιδικά Χωριά SOS, Γιατροί Χωρίς Σύνορα, IBBY, καθώς και σχολεία του απόδημου Ελληνισμού, στοχεύοντας στη διεύρυνση του αναγνωστικού κοινού και την προσβασιμότητα στο βιβλίο ως δημόσιο αγαθό.

Παράλληλα, το το Ελληνικό Ινστιτούτο Βιβλίου και Πολιτισμού (ΕΛΙΒΙΠ) υλοποιεί τη στρατηγική του με επίκεντρο τη φιλιαναγνωσία της νέας γενιάς. Αναπτύσσει την **ψηφιακή πλατφόρμα “Phygital Readers”**, ένα καινοτόμο εργαλείο διάδοσης της ανάγνωσης μέσω οπτικοακουστικού περιεχομένου και διαδραστικών εφαρμογών. Η πλατφόρμα αυτή θα λειτουργεί ως δημόσια υποδομή, επεκτάσιμη και διαλειτουργική, με στόχο να φέρει τη νέα γενιά πιο κοντά στο βιβλίο, σε φυσικό και ψηφιακό περιβάλλον.

Το ΕΛΙΒΙΠ αναγνωρίζει, επίσης, τον κομβικό ρόλο των δημόσιων και δημοτικών βιβλιοθηκών και έχει διασφαλίσει θεσμικά τη συνεργασία με τους βιβλιοθηκονομικούς φορείς. Επιπλέον, προετοιμάζει συνέργειες με εγχώριους και ευρωπαϊκούς οργανισμούς (ΕΒΕ, ΕΕΒΕΠ, Read for Real κ.ά.), ενώ σχεδιάζει πρωτότυπες δράσεις φιλιαναγνωσίας σε συνεργασία με πολιτιστικούς και δημόσιους φορείς, όπως η ΣΤΑ.ΣΥ και το Μέγαρο Μουσικής.

Σημειώνεται ότι το ΕΛΙΒΙΠ συμμετέχει ενεργά στον διεθνή διάλογο για τη μελέτη της φιλιαναγνωσίας, με στόχο τον εναρμονισμό δεικτών και μεθοδολογιών. Στο πλαίσιο, μάλιστα, της επόμενης Διεθνούς Έκθεσης Βιβλίου Θεσσαλονίκης, θα διοργανώσει σχετικό πάνελ με τη συμμετοχή διακεκριμένων ερευνητών και διεθνών οργανισμών.

Συμπερασματικά, η προσέγγιση του Υπουργείου Πολιτισμού είναι πολυδιάστατη και διαρκώς εξελισσόμενη, με στόχο τη δημιουργία μιας ισχυρής αναγνωστικής κουλτούρας.

6. Κόμβος έρευνας και τεκμηρίωσης για το βιβλίο

Η τεκμηριωμένη πολιτική προϋποθέτει αξιόπιστα δεδομένα. Για τον λόγο αυτό, στο ΕΛΙΒΙΠ έχει συσταθεί Τμήμα Έρευνας, Εκδόσεων και Ανάπτυξης Δεξιοτήτων, το οποίο στελεχώνεται από ειδικούς και προχωρά συστηματικά στη συλλογή, επεξεργασία και δημοσιοποίηση στοιχείων για την ελληνική βιβλιοπαραγωγή, την αναγνωστική συμπεριφορά, τις πωλήσεις και τις οικονομικές διαστάσεις του χώρου. Η δραστηριότητα αυτή στηρίζεται από την ΕΛΣΤΑΤ και άλλους δημόσιους και ιδιωτικούς φορείς.

Όπως προκύπτει από τα ανωτέρω, η στρατηγική του Υπουργείου Πολιτισμού για το βιβλίο είναι δομημένη, συνεκτική και δυναμικά εξελισσόμενη. Στηρίζει τον δημιουργό, ενισχύει την εξωστρέφεια, καλλιεργεί τη φιλιαναγνωσία και βασίζεται σε τεκμηριωμένα στοιχεία, με στόχο την ενδυνάμωση της ελληνικής λογοτεχνίας και την ευρύτερη πρόσβαση των πολιτών στο βιβλίο.

Ο Υφυπουργός Πολιτισμού
Ιάσωνας Φωτήλας

Εσωτερική Διανομή:

1. Γραφείο Υπουργού Πολιτισμού
2. Γραφείο Γενικής Γραμματέως Σύγχρονου Πολιτισμού
3. ΓΔΣΠ
4. Δ/ση Γραμμάτων
5. ΕΛΙΒΙΠ